

IP & Media NewsLetter

03 – 17 July 2017

Україна, м. Київ, вул. Велика Васильківська, 9/2, оф. 67,
тел. (044) 500 79 71 www.jurimex.ua, www.jurblog.com.ua

ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ ЗАРЕЄСТРОВАНО ЗАКОНОПРОЕКТИ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Законопроектами № [6676](#) та № [6688](#) передбачається запровадити законодавчу базу для блокування контенту в мережі Інтернет, яка б допускала можливість блокування окремого контенту, а не всього веб-сайту (наприклад, певної сторінки Facebook, каналу YouTube тощо), відповідає законодавству ЄС та оперативно долала нагальні питання шляхом застосування ефективного механізму. При цьому тексти законопроектів дублюють положення один одного, проте зареєстровані документи як окремі.

Передусім у Закон України «Про телекомунікації» вносяться дефініції *інформаційного ресурсу, інформаційного сервісу, блокування доступу до інформаційного ресурсу (сервісу), веб-сайту, сторінки сайту в мережі Інтернет, доменного імені, мережевої адреси, реєстратора домену*. У Закон України «Про боротьбу з тероризмом» вводиться термін «*технологічний тероризм*». Стосовно останнього під ним розуміються злочини, **спрямовані на порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, на здійснення впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами або привертання уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста)**. Згідно зі спільною [заявою](#), підписаною омбудсменом та представниками громадськості, запропоноване визначення суперечить статті 34 Конституції України та статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, адже технологічним тероризмом може бути визнана будь-яка дискусія щодо рішень суб'єктів владних повноважень з метою впливу на такі рішення, якщо вона відбувається з використанням мережі Інтернет.

Крім того, пропонується доповнити текст Кримінального кодексу України статтею 96-

12, якою надано визначення *блокування інформаційного ресурсу (сервісу)*, під яким розуміється **припинення доступу необмеженого кола споживачів телекомунікаційних послуг до визначеного (ідентифікованого) інформаційного ресурсу (сервісу) в інформаційно-телекомунікаційних мережах (системах), через які поширюється інформація, розповсюдження якої заборонене в Україні.**

Статтею 34 Конституції України передбачається можливість обмеження вільного збирання та поширення інформації, яке, втім, має встановлюватися **виключно законом**. Тимчасове блокування (обмеження) доступу до визначеного інформаційного ресурсу пропонується уможливити за рішеннями суду, слідчого судді, слідчого, прокурора, Ради національної безпеки й оборони **в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України**. Планується впровадження **тимчасового блокування** строком *до двох місяців*, а за **відповідним рішенням слідчого або прокурора** – строком не більше **48 год**. Законопроект № 6688 не передбачає обмежувального строку для тимчасового блокування (обмеження) доступу. Варто зазначити, що у разі, якщо власник (розпорядник або адміністратор) інформаційного ресурсу (сервісу) не оприлюднив своїх контактних даних на відповідному інформаційному ресурсі, таке блокування може відбуватися без попередження (нова стаття 213-3 Кримінального процесуального кодексу України).

На операторів накладається зобов'язання із **закупівлі спеціального обладнання** для аналізу та блокування трафіку, придбання якого Інтернет Асоціацією України [оцінене](#) як багатомільйонні витрати, що нададуть чиновникам додаткові механізми корупційного впливу на ринок. Дійсно, блокування провайдерів контенту – це по суті реалізація делегованих їм функцій держави щодо контролю за поширенням інформації, яка суперечить інтересам національної безпеки. Ефективність блокування є задачею держави, і саме держава має забезпечити наявність у провайдерів відповідних систем. Якщо держава, замість того щоб забезпечувати провайдерів системами блокування, буде лише нав'язувати постачальників, це матиме ознаки корупції, а саме штучної монополізації ринку на користь окремих постачальників.

Законопроектами встановлюється **штраф у розмірі 1 % від доходу** за попередній календарний рік за неусунення порушення ліцензійних умов, відмову у проведенні перевірки або надання доступу до заборонених веб-сайтів, а у разі повторного порушення – 5 % від зазначеної суми (нова частина третя статті 75 ЗУ «Про телекомунікації»). Недоліком такого визначення розміру штрафної санкції є його встановлення **незалежно від обсягу порушення**.

На цей момент проти прийняття законопроектів як таких, що містять загрозу національній безпеці України, висловилася Інтернет Асоціація України у своєму відкритому [листі](#). З критикою законопроекту № 6688 [висловилися](#) омбудсмен, керівники Української Гельсінської спілки з прав людини та Харківської правозахисної групи, які вважають, що цей законопроект зазіхає на права людини та підриває саму суть права на свободу вираження поглядів. Тим часом представники медійних громадських організації підписали [заяву](#), у якій йдеться про загрозу вільного розвитку Інтернету в Україні в разі прийняття проектів.

ЗАРЕЄСТРОВАНО ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО СТАТТІ 18 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СУСПІЛЬНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»

Верховною Радою України зареєстровано проект Закону № [6681](#) «Про внесення змін до статті 18 Закону України «Про Суспільне телебачення та радіомовлення України» (щодо висвітлення діяльності органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб в засобах масової інформації України).

Законопроектом пропонується єдина зміна, а саме: **накласти зобов'язання на Національну суспільну телерадіокомпанію України** висвітлювати діяльність органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб **у межах, визначених іншими Законами**, тоді як за чинним Законом НСТУ такого

Як роз'яснено у пояснювальній записці, народні депутати України отримують відмови від ПАТ «НСТУ» щодо виступів у ЗМІ, хоча право на такі виступи прямо передбачене ЗУ «Про статус народного депутата України». Прийняття законопроекту підвищить інформованість населення України про роботу народних депутатів України, діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, а також дозволить безперешкодно реалізувати право народного депутата України на виступ у ЗМІ.

КОНСОРЦІУМ ВСЕСВІТНЬОЇ ПАВУТИНИ СХВАЛИВ СТАНДАРТ DRM ДЛЯ HTML5

У [рішенні](#) від 06 липня 2017 року Консорціум Всесвітньої павутини (далі – W3C) публічно оголосив про **включення до своїх рекомендацій веб-стандарту EME (Encrypted Media Extensions)**. Директор W3C назвав EME «найкращою альтернативою для користувачів з-поміж інших платформ в частині безпеки, приватності та доступності». Схвалення EME [означає](#), що безпосередньо у браузері з'являться вбудовані **засоби DRM**, за допомогою яких правласники зможуть дозволяти або забороняти відтворення музики та фільмів на девайсах користувачів. Тому опоненти стандарту відзначають, що користувач комп'ютера фактично втрачає право контролю над власним пристроєм.

Першою компанією, яка запропонувала **HTML5** відео з використанням EME у 2013 році, стала Netflix. У 2016 році EME інтерфейс було [імplementовано](#) в браузери Google Chrome, Internet Explorer, Safari, Firefox, and Microsoft Edge. Отже, пропонентами DRM є Netflix, Google, Microsoft та Apple, які одночасно зараховують фінансові внески на діяльність W3C.

У той же час категорично проти впровадження стандарту [висловилися](#) Фонд вільного ПЗ, директор з питань комунікацій та інформації ЮНЕСКО та численні спеціалісти з безпеки. Натомість Фонд електронних рубежів [пропонує](#) правласникам - членам W3C переслідувати порушників лише за порушення авторського права, але не за обхід захисту DRM, якщо останній пов'язаний із законними діями (дослідження безпеки, спрощення доступу до контенту для інвалідів та інше). Наразі рішення може бути оскаржене у Конституційний комітет W3C, директор якого, втім, вже висловився за схвалення DRM.

КАБМІН РОЗГЛЯНЕ ПРОЕКТ ПОСТАНОВИ ПРО ЗМІНУ РОЗМІРУ ПЛАТИ ЗА ВИДАЧУ 4G-ЛІЦЕНЗІЙ У ДІАПАЗОНІ 1800 МГЦ

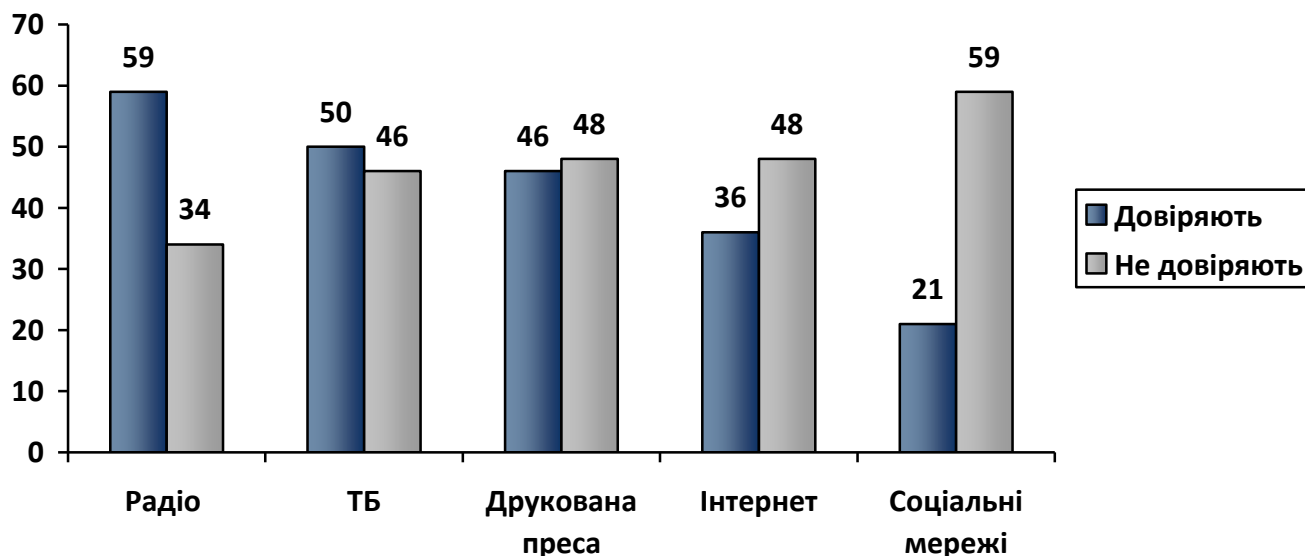
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, 11 липня 2017 року прийняла рішення про схвалення змін до постанови Кабінету Міністрів України щодо **розмірів плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України у діапазоні 1800 МГц** та його подання на розгляд Кабінету Міністрів України.

На сьогодні весь спектр 1800 МГц використовується операторами ринку для надання послуг мобільного зв'язку, а чинна плата у зазначеному діапазоні складає 23 тис. грн, стартову вартість ліцензії на використання 10 МГц (2*5 МГц) в усіх регіонах України [пропонується](#) визначити на рівні ≈ 265 млн грн.

НКРЗІ [прогнозує](#), що до кінця поточного року Україна може провести відкриті тендери в діапазонах 2600 МГц та 1800 МГц на видачу 4G-ліцензій. Це створить умови для подолання технологічного розриву з європейськими країнами та залучення України до участі у проектах ЄС щодо технологій 5-го покоління.

ЄВРОПЕЙСЬКА МОВНА СПІЛКА ОПУБЛІКУВАЛА ЗВІТ «ДОВІРА ДО МЕДІА 2017»

Служба аналітики медіа Європейської мовної спілки підготувала [звіт](#) про довіру до медіа за 2017 рік. Як видно із запропонованої діаграми за результатами дослідження, щонайменший рівень довіри громадянами країн Європейського Союзу висловлено **соціальним мережам** – 21 % та **Інтернет** ресурсам – 36 %, щонайбільший – **радіо** та **телебаченню** у 59 % та 50 % відповідно. Водночас кількість опитаних, які схиляються до недовіри соціальним мережам, продовжує рости і складає найбільший показник – 59 %, другу позицію з недовіри розділили Інтернет та друкована преса – 48 % кожна. Дещо усереднену позицію з щонайменшим розривом між рівнем довіри та недовіри займає друкована преса.

У звіті також можна прослідкувати відсоткову пропорцію довіри до кожного з медіа за країнами порівняно з попередніми роками тощо.

НЕЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ НАЛЕЖНИМИ УМОВАМИ КОРИСТУВАННЯ САЙТОМ ПОТЯГНУЛО ХВИЛЮ «ПОЗОВІВ СЕРФІНГУВАЛЬНИКІВ» У США

У США спостерігається новий тренд «**позовів серфінгувальників**» ("Surf-By" Lawsuits) за неналежне забезпечення **людям з обмеженими можливостями** умов користування веб-сайтами.

[Розділом III](#) Закону про американських громадян з інвалідністю (Americans with Disabilities Act) закріплена заборона дискримінації у громадських місцях на ґрунті обмежених можливостей. Законодавчо визначено, що означена заборона поширюється принаймні на одну з 12 категорій відкритих громадських місць, серед яких визначено ресторани, кінотеатри, школи, місця розваг, лікарські кабінети тощо. Проте нещодавним рішенням у справі [Gil v. Winn-Dixie Stores, Inc.](#) суд Південного району Флориди **поширив правило на технічні порушення стандартів ADA веб-сайтами незалежно від роду діяльності та факту здійснення продажів на сайті.**

Winn-Dixie Stores – мережа супермаркетів зі штаб-квартирою у Флориді, яка функціонує у більше ніж 500 локаціях довкола півдня США. Одним із підрозділів мережі є аптека. Хуан Карлос Гіл (Juan Carlos Gil), людина з вадами зору, купував тут необхідні ліки за своїми рецептами. Зазвичай він приходив до аптеки та вимушений був вголос виголошувати назви необхідних медикаментів, проте занепокоений тим, що хтось поблизу також чує його приватну інформацію, Гіл вирішив скористатися онлайн сервісом. Хоча Winn-Dixie Stores не продає продукти через веб-сайт, однак надає можливість користувачам додати купони до своїх карт лояльності, а згодом зайти за замовленням у найближчий магазин або замовити доставку додому. Коли Гіл відкрив сайт, з'ясувалося, що інтерфейс

сайта неналежно відтворюється через його програмне забезпечення для зчитування екрана. За те, що він був відсторонений від шопінгу, Гіл подав до суду на Winn-Dixie Stores та [виграв спір](#).

Задоволення позовних вимог судом також означає, що будь-яка особа може «серфінгувати» довільними сайтами у пошуках порушення закону та у разі виявлення останнього подати позов на власника IP у суд без будь-якого попереднього повідомлення.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД США МАЄ ВИЗНАЧИТИ, ЧИ Є АВТОРОМ ДІЙСНИЙ ТВОРЕЦЬ ОРИГІНАЛЬНОГО ФОТО НЕЗАЛЕЖНО ВІД НАЛЕЖНОСТІ ДО БІОЛОГІЧНОГО ВИДУ У СПРАВІ ПРО «МАВПЯЧЕ СЕЛФІ»

Останнім часом в юридичному дискурсі не вщухають дискусії щодо того, хто буде суб'єктом авторського права на об'єкти, створені штучним інтелектом. А втім актуальнішим порівняно з творами гуманоїдів виявилось питання авторства чубатого павіана на власне селфі. Так, у Сан-Франциско Апеляційному суду США перш ніж стикатися з контроверсійними проблемами креативності роботів, довелося потренуватися на мавпі Наруто у справі [Naruto et al v. David Slater](#).

Девіду Слейтеру, американському фотографу дикої природи, під час перебування в Індонезії спала гадка зафіксувати власний фотоапарат на штативі зі спусковим тросом, налаштувати світло, ракурс, фокус та дати мавпам волю знімати себе самим. Сподівання фотографа сповна виправдалися та невдовзі вийшов його авторський [фотоальбом](#) «Дикі особистості» (Wildlife Personalities). Особливий суспільний резонанс викликало фото одного чубатого павіана Наруто, адже винагорода за право використання фото Наруто тільки за перший рік склала 2 тис. фунтів. Однак незабаром архів безкоштовних зображень Вікісклад завантажив фото у загальне користування. Фотограф звернувся до Wikimedia з вимогою припинити порушення власного авторського права та заборонив використовувати фото. Проте Фонд Wikimedia до цього часу не визнав правовласником фотографа, а Бюро реєстрації авторських прав США [підтримало](#) позицію Фонду, акцентуючи, що не створений людиною твір не може вважатися об'єктом авторського права.

У [2015 році, 22 вересня](#), на арену виступила організація PETA (Люди за етичне ставлення до тварин), яка подала позов в інтересах Наруто про визнання авторства за індонезійським павіаном. І хоча суд першої інстанції не задовольнив позовні вимоги, 12 липня 2017 року відбулося чергове засідання Апеляційного суду Дев'ятого Округу з розгляду цієї справи. Якщо фотограф програє, йому доведеться виплатити всі кошти, отримані як винагорода за використання фото, заповіднику на острові Сулавесі, який турбується про чубатих павіанів під загрозою вимирання.

На перший погляд невігядлива складність цієї справи полягає у тому, що визначення суб'єкта авторського права виявилось далеким від однозначності. Перш за все, *чи достатньо просто натиснути кнопку спуску затвору, аби вважатися автором фотографії?* Інше не менш дискусійне питання – *щодо визначення та достатності повноважень належного представника у суді*. Питання, які виникають безпосередньо з закону – *чи здатен автор (яким у цьому разі де-факто виступає макака) розпоряджатися винагородою, отриманою за використання фото, а також чи зможе його авторське право на фотографічний твір перейти правонаступникам у спадок*.

Фото чубатого павіана і докладніші обставини справи доступні [за посиланням](#).

Підготувала

молодший юрист Juritex Анастасія Ситницька